

КОНВЕНЦІЯ

про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах

ДАТА ПРИЙНЯТТЯ: 15.11.65 р.
ДАТА ПРИСДНАННЯ УКРАЇНОЮ: 19.10.2000 р. (із заявами та застереженнями)
Держави, які підписали цю Конвенцію,
Бажаючи створити відповідні засоби, для того, щоб судові або несудові документи, які підлягають врученню за кордоном, були доведені до відома їх одержувачів у належний строк,
Піклуючись про поліпшення організації правової взаємодопомоги шляхом спрощення та прискорення процедури,
Вирішили укласти з цією метою Конвенцію і домовились про такі положення:

Стаття 1

Ця Конвенція застосовується у цивільних та комерційних справах щодо всіх випадків, коли існує потреба в передачі судових та позасудових документів для вручення за кордоном.
Ця Конвенція не застосовується, якщо адреса особи, якій необхідно вручити документ, невідома.

ГЛАВА I. СУДОВІ ДОКУМЕНТИ

Стаття 2

Кожна Договірна Держава призначає Центральний Орган, обов'язком якого є отримання прохань про вручення документів, що виходять від інших Договірних Держав, і здійснення процесуальних дій відповідно до положень статей 3 - 6.
Кожна Держава організовує Центральний Орган згідно із своїм правом.

Стаття 3

Орган влади чи судовий працівник, компетентний відповідно до права запитуючої Держави, направляють Центральному Органу запитованої Держави прохання згідно з формуляром, що додається до цієї Конвенції, без потреби легалізації або виконання інших аналогічних формальностей.
До прохання додається документ, що підлягає врученню, або його копія. Прохання і документ надаються в двох примірниках.

Стаття 4

Якщо Центральний Орган вважає, що запит не відповідає положенням цієї Конвенції, то він безвідкладно інформує запитуючий орган і зазначає свої заперечення щодо прохання.

Стаття 5

Центральний Орган запитованої Держави власноручно вручає документ або забезпечує його вручення відповідним органом:
а) у спосіб, визначений його внутрішнім правом для вручення документів, складених в цій державі, особам, що перебувають на її території, або
б) в особливий спосіб, обумовлений запитуючим органом, якщо такий спосіб не є несумісним з законами запитованої Держави.

З урахуванням положень пункту (b) частини першої цієї статті документ може завжди бути вручений шляхом безпосередньої доставки одержувачу, який приймає його добровільно. Якщо документ має бути вручений відповідно до частини першої цієї статті, то Центральний Орган може вимагати, щоб документ був складений або перекладений офіційною мовою або однією з офіційних мов запитуваної Держави. Частина прохання, яка відповідає формуляру, доданому до цієї Конвенції, що містить короткий виклад суті документу, що підлягає врученню, вручається разом з документом.

Стаття 6

Центральний Орган запитуваної Держави або будь-який орган, який вона може призначити для цього, складає підтвердження відповідно до формуляру, доданого до цієї Конвенції. У підтвердженні підтверджується факт вручення документу і зазначається спосіб, місце та дату вручення, а також особа, якій документ було вручено. Якщо документ не був вручений, в підтвердженні зазначаються причини, які перешкодили врученню. Запитуючий орган може вимагати, щоб підтвердження, яке було складене не Центральним Органом або судовим органом, було скріплено підписом представника одного з цих органів. Підтвердження направляється безпосередньо запитуючому органу.

Стаття 7

Типові умови формуляру, доданого до цієї Конвенції, у всіх випадках обов'язково мають бути складені французькою або англійською мовами. Вони можуть при цьому бути складені офіційною мовою або однією з офіційних мов запитуючої Держави. Відповідні пробіли заповнюються або мовою запитуваної Держави, або французькою чи англійською мовами.

Стаття 8

Кожна Договірна Держава може здійснювати вручення судових документів особам, які перебувають за кордоном, без застосування будь-якого примусу безпосередньо за допомогою своїх дипломатичних або консульських агентів. Будь-яка Держава може заявити, що вона заперечує проти такого вручення на її території, крім випадків, коли документ підлягає врученню громадянину Держави походження цих документів.

Стаття 9

Кожна Договірна Держава може, крім того, використовувати консульські канали для передачі документів, які підлягають врученню, тим органам іншої Договірної Держави, які визначені останньою з цією метою. Кожна Держава може, якщо цього вимагають надзвичайні обставини, використовувати з цією ж метою дипломатичні канали.

Стаття 10

Якщо запитувана Держава не заперечує, то ця Конвенція не обмежує:

- a) можливості надсилати судові документи безпосередньо поштою особам, які перебувають за кордоном,
- b) можливості для судових працівників, службовців або інших компетентних осіб запитуючої Держави здійснювати вручення судових документів безпосередньо через судових працівників, службовців або інших компетентних осіб запитуваної Держави,
- c) можливості для будь-якої заінтересованої в судовому процесі особи здійснювати вручення судових документів безпосередньо через судових працівників, службовців або інших компетентних осіб запитуваної Держави.

Стаття 11

Ця Конвенція не забороняє двом чи більше Договірним Державам домовлятися про встановлення з метою вручення судових документів інших шляхів передачі, ніж ті, які передбачені в попередніх статтях, і, зокрема, безпосередніх зносин між їх відповідними ганами.

Стаття 12

Вручення судових документів, отриманих від Договірної Держави, не потребує оплати або відшкодування зборів або витрат в зв'язку з врученням, здійсненим запитуваною Державою.

Запитуючий орган сплачує або відшкодовує витрати, що виникли в зв'язку з:

- a) виконанням роботи судовим працівником або особою, компетентною відповідно до закону запитуваної Держави,
- b) використанням особливого способу вручення.

Стаття 13

Якщо прохання про вручення відповідає положенням цієї Конвенції, запитувана Держава може відмовити у виконанні такого прохання лише якщо вона вважає, що таке виконання порушить її суверенітет або безпеку.

Така держава не може відмовити у виконанні прохання про вручення лише з тієї причини, що відповідно до її внутрішнього права вона має виключну юрисдикцію стосовно предмета справи, або що її внутрішнє право не дозволяє проведення судового процесу, у зв'язку з яким направлене прохання.

У разі відмови Центральний Орган негайно інформує про це запитуючий орган із зазначенням причин відмови.

Стаття 14

Проблеми, які можуть виникнути в зв'язку з передачею судових документів для вручення, вирішуються по дипломатичних каналах.

Стаття 15

Якщо документ про виклик до суду або аналогічний документ підлягав передачі за кордон з метою вручення відповідно до положень цієї Конвенції, і якщо відповідач не з'явився, то судові рішення не може бути винесено, поки не буде встановлено, що

- a) документ був вручений у спосіб, передбачений внутрішнім правом запитуваної Держави для вручення документів, складених у цій країні, особам, які перебувають на її території,
  - b) документ був дійсно доставлений особисто відповідачеві або за його місцем проживання в інший спосіб, передбачений цією Конвенцією,
- і що, в кожному з цих випадків, вручення або безпосередня доставка були здійснені в належний строк, достатній для здійснення відповідачем захисту.

Кожна Договірна Держава може заявити, що суддя, незалежно від положень частини першої цієї статті, може постановити рішення, навіть якщо не надійшло жодного підтвердження про вручення або безпосередню доставку, у разі, якщо виконані всі наступні умови:

- a) документ було передано одним із способів, передбачених цією Конвенцією,
- b) з дати направлення документа сплинув термін, який суддя визначив як достатній для даної справи і який становить щонайменше шість місяців,
- c) не було отримано будь-якого підтвердження, незважаючи на всі розумні зусилля для отримання його через компетентні органи запитуваної Держави.

Незважаючи на положення попередніх частин, суддя може в термінових випадках прийняти рішення про застосування будь-яких тимчасових чи охоронних заходів.

Стаття 16

Коли документ про виклик до суду або аналогічний документ було передано за кордон для вручення відповідно до положень цієї Конвенції, і було винесено рішення проти відповідача, який не з'явився, то суддя має право звільнити цього відповідача від наслідків закінчення строку для оскарження рішення, у разі, якщо виконані наступні умови:

- a) відповідач не з своєї вини не був поінформований про документ в час, необхідний для організації свого захисту, або про рішення в необхідний для оскарження строк, та
- b) аргументи, надані відповідачем по суті, *prima facie* (на перший погляд) вбачаються небезпідставними.

Звернення про оскарження може бути прийняте лише протягом розумного строку після того, як відповідач дізнався про рішення.

Кожна Договірна Держава може заявити, що це звернення не буде розглядатися, якщо воно направлено після закінчення строку, визначеного в такій заяві, але який в будь-якому випадку не може бути меншим ніж один рік з дати постановлення рішення.

Ця стаття не застосовується до рішень щодо статусу і правоти дієздатності осіб.

ГЛАВА II. ПОЗАСУДОВІ ДОКУМЕНТИ

Стаття 17

Позасудові документи, видані органами влади та судовими працівниками однієї Договірної Держави можуть бути передані з метою вручення в іншу Договірну Державу способами та відповідно до положень цієї Конвенції.

ГЛАВА III. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 18

Кожна Договірна Держава може призначити інші органи влади на додаток до Центрального Органу і визначити обсяг їх компетенції.

Запитуючий орган, однак, в будь-якому випадку має право звернутися з проханням безпосередньо до Центрального Органу.

Федеративні держави мають можливість призначити більш ніж один Центральний Орган.

Стаття 19

Ця Конвенція не торкається дії положень внутрішнього права Договірної Держави, які дозволяють інші, ніж передбачені в попередніх статтях, способи передачі документів, які приходять із-за кордону для вручення на її території.

Стаття 20

Ця Конвенція не забороняє угод між двома чи більше Договірними Державами про незастосування:

- a) обов'язкового надання двох примірників документів, які передаються, як це передбачено в частині другій статті 3,
- b) вимог щодо мов у частині третій статті 5 та у статті 7,
- c) положень частини четвертої статті 5,
- d) положень частини другої статті 12.

Стаття 21

Кожна Договірна Держава під час здачі на зберігання свого документу про ратифікацію чи приєднання або пізніше інформує Міністерство закордонних справ Нідерландів про таке:

- a) призначення органів відповідно до статей 2 та 18,
- b) призначення органу, компетентного складати підтвердження відповідно до статті 6,

с) призначення органу, компетентного отримувати документи, які передаються консульськими каналами, відповідно до статті 9.

Кожна Договірна Держава в такий самий спосіб інформує Міністерство у разі необхідності про:

а) заперечення використання способів передачі, передбачених статтями 8 та 10,

б) заяви відповідно до частини другої статті 15 та частини третьої статті 16,

с) всі зміни щодо вищезгаданих призначень, заперечень та заяв.

Стаття 22

У відносинах між Державами - Сторонами цієї Конвенції, які є також Сторонами однієї чи обох Конвенцій з питань цивільного процесу, підписаних в Гаазі 17-го липня 1905 року та 1-го березня 1954 року, ця Конвенція замінює положення статей з 1 по 7 попередніх конвенцій.

Стаття 23

Ця Конвенція не торкається застосування статті 23 Конвенції з питань цивільного процесу, підписаної в Гаазі 17-го липня 1905 року, або статті 24 Конвенції з питань цивільного процесу, підписаної в Гаазі 1-го березня 1954 року.

Ці статті, однак, застосовуються лише тоді, коли використовуються способи зносин подібні тим, які передбачені названими конвенціями.

Стаття 24

Додаткові угоди між Державами - Сторонами зазначених Конвенцій 1905 та 1954 року вважаються такими, які рівною мірою застосовуються до цієї Конвенції, якщо Сторони не домовилися про інше.

Стаття 25

Без шкоди для положень статей 22 та 24, ця Конвенція не відмінює конвенцій, що містять положення стосовно предмету цієї Конвенції, в яких Договірні Держави є або будуть Сторонами.

Стаття 26

Ця Конвенція відкрита для підписання Державами, представленими на Десятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

Вона підлягає ратифікації і документи про ратифікацію здаються на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Стаття 27

Ця Конвенція набуває чинності на шістдесятій день після здачі на зберігання третього документа про ратифікацію відповідно до частини другої статті 26.

Конвенція набуває чинності для кожної Держави, що підписала і в подальшому ратифікувала її, на шістдесятій день після здачі на зберігання документа про ратифікацію.

Стаття 28

Будь-яка Держава, не представлена на Десятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, може приєднатися до цієї Конвенції після набуття нею чинності відповідно до частини першої статті 27. Документ про приєднання здається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності для такої Держави у разі відсутності будь-яких заперечень з боку будь-якої Держави, що ратифікувала Конвенцію до цього моменту, про що повідомляється Міністерство

закордонних справ Нідерландів протягом шести місяців після дати, коли зазначене Міністерство сповістило про таке приєднання.

У разі відсутності будь-яких заперечень Конвенція набуває чинності для Держави, яка приєдналася, першого дня місяця, наступного після закінчення останнього з термінів, зазначених у попередній частині.

Стаття 29

Будь-яка Держава в момент підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що дія цієї Конвенції розповсюджується на всі території, за міжнародні відносини яких вона відповідає, або на одну чи декілька з них. Така заява набирає сили з дати набуття чинності Конвенції для відповідної Держави.

В будь-який час пізніше про будь-яке поширення дії повідомляється Міністерство закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності щодо територій, зазначених в такому повідомленні про поширення її дії, на шістдесятій день після повідомлення, зазначеного у попередній частині.

Стаття 30

Ця Конвенція залишається чинною протягом п'яти років з дати набуття чинності відповідно до частини першої статті 27, навіть для Держав, які ратифікували її або приєдналися до неї пізніше.

Якщо Конвенція не денонсована, то її дія автоматично продовжується кожні п'ять років.

Про будь-яку денонсацію Міністерство закордонних справ Нідерландів повідомляється щонайменше за шість місяців до закінчення п'ятирічного періоду.

Дія денонсації може бути обмежена певними територіями, до яких застосовується ця Конвенція.

Денонсація є чинною лише стосовно Держави, яка про неї повідомила. Конвенція залишається чинною для інших Договірних Держав.

Стаття 31

Міністерство закордонних справ Нідерландів інформує Держави, зазначені в статті 26, а також Держави, які приєдналися відповідно до статті 28, про таке:

- a) підписання та ратифікації, згадані в статті 26;
- b) дату, з якої ця Конвенція набуває чинності відповідно до положень частини першої статті 27;
- c) приєднання, згадані в статті 28, і дату набуття ними чинності;
- d) поширення, згадані в статті 29, і дату набуття ними чинності;
- e) призначення, заперечення та заяви, згадані в статті 21;
- f) денонсації, згадані в частині третій статті 30.

На засвідчення цього, нижчезазначені особи, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Гаазі 15 листопада 1965 року англійською та французькою мовами, обидва тексти є автентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архіви Уряду Нідерландів, і належним чином засвідчена копія якого направляється дипломатичними каналами кожній з Держав, представлених на Десятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

Додаток
до Конвенції

Формуляри

ПРОХАННЯ про вручення за кордоном судових або позасудових документів

Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах, підписана в Гаазі 15 листопада 1965 р.

Назва і адреса запитуючого органу

Адреса запитуючого органу

Запитуючий орган, що підписався нижче, має честь передати - в двох примірниках - перераховані нижче документи та відповідно до статті 5 зазначеної Конвенції просить забезпечити безвідкладне вручення одного примірника одержувачу: (назва та адреса)

а) відповідно до положень підпункту (а) частини першої статті 5 Конвенції*.

б) відповідно до наступного спеціального способу (підпункт (б) частини першої статті 5)*:

в) шляхом безпосередньої доставки адресату, якщо він приймає його добровільно (друга частина статті 5)*.

Прохання до запитуючого органу повертати або повернути запитуючому органу один примірник документів і його додатків* із підтвердженням на зворотній стороні.

* Непотрібне закреслити.

Перелік

документів:

Складено в м. ...., дата .....

Підпис та/або печатка

Зворотня сторона прохання

ПІДТВЕРДЖЕННЯ

Орган, що підписався нижче, має честь підтвердити відповідно до положень статті 6 Конвенції,

1) що документ був вручений*

(дата) _____

(місце, вулиця, номер) _____

- одним із способів, передбачених в статті 5:

а) відповідно до положень підпункту (а) частини першої статті 5 Конвенції*;

б) відповідно до наступного спеціального способу*

в) шляхом безпосередньої доставки адресату, який прийняв його добровільно*.

Документи, зазначені в проханні, були вручені:

(прізвище, ім'я та дані про особу) _____

стосунки з одержувачем документа (родинні, ділові або інші): _____

2) що документ не був вручений з таких причин*:

Відповідно до частини другої статті 12 Конвенції, прохання до запитуючого органу сплатити або відшкодувати витрати, викладені в додатку*.

* Непотрібне закреслити.

Додатки

Документи, що повертаються: _____

У разі необхідності, документи, які підтверджують вручення: _____
_____
_____

Складено в м. _____, дата _____
Підпис та/або печатка

Короткий виклад документа, що підлягає врученню

Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах, підписана в Гаазі 15-го листопада 1965 р.
(стаття 5, частина 4)

Назва та адреса запитуючого органа: _____
_____

Інформація щодо сторін*: _____
_____

СУДОВИЙ ДОКУМЕНТ**

Вид і предмет документа: _____
_____

Вид і предмет судового провадження та, у разі необхідності, сума спору: _____
_____

Дата і місце постановня перед судом**: _____
_____

Суд, що постановив рішення**: _____
_____

Дата рішення**: _____
_____

Строки, визначені в документі**: _____
_____

ПОЗАСУДОВИЙ ДОКУМЕНТ**

Вид і предмет документа: _____
_____

Строки, визначені в документі**: _____
_____
_____

* Якщо доречно, прізвище, ім'я та адреса особи, зацікавленої в передачі документа.

** Непотрібне закреслити.

* * *

Статус

Конвенции о вручении за границей судебных и внесудебных документов по гражданским или торговым делам
(Гаага, 15 ноября 1965 г.)
(по состоянию на 1 октября 2001 г.)

Государства-участники	Дата подписания:	Ратификация или присоединение:	Вступление в силу:
Аргентина	(присоединение) 2 февраля 2001 г.	15 ноября 2001 г.	

Беларусь	(присоединение) 6 июня 1997 г.	1 января 1998 г.	1 февраля 1998 г.
Бельгия	21 января 1966 г.	19 ноября 1970 г.	18 января 1971 г.
Болгария	(присоединение) 23 ноября 1999 г.	31 июля 2000 г.	1 августа 2000 г.
Канада	(присоединение) 26 сентября 1988 г.	10 апреля 1989 г.	1 мая 1989 г.
Китай	(присоединение) 6 мая 1991 г.	1 декабря 1991 г.	1 января 1992 г.
Китай, только особая административная область Гонконг			19 июля 1970 г.
Китай, только особая административная область Макао			12 апреля 1999 г.
Кипр	(присоединение) 26 октября 1982 г.	15 мая 1983 г.	1 июня 1983 г.
Чешская Республика	(присоединение) 23 сентября 1981 г.	9 мая 1982 г.	1 июня 1982 г.
Дания	7 января 1969 г.	2 августа 1969 г.	1 октября 1969 г.
Египет (бывшая Объединенная Арабская Республика)	1 марта 1966 г.	12 декабря 1968 г.	10 февраля 1969 г.
Эстония	(присоединение) 2 февраля 1996 г.	15 сентября 1996 г.	1 октября 1996 г.
Финляндия	15 ноября 1965 г.	11 сентября 1969 г.	10 ноября 1969 г.
Франция	12 января 1967 г.	3 июля 1972 г.	1 сентября 1972 г.
Германия (Федеративная Республика)	15 ноября 1965 г.	27 апреля 1979 г.	26 июня 1979 г.
Греция	20 июля 1983 г.	20 июля 1983 г.	18 сентября 1983 г.
Ирландия	20 октября 1989 г.	5 апреля 1994 г.	4 июня 1994 г.
Израиль	25 ноября 1965 г.	14 августа 1972 г.	13 октября 1972 г.
Италия	25 января 1979 г.	25 ноября 1981 г.	24 января 1982 г.
Япония	12 марта 1970 г.	28 мая 1970 г.	27 июля 1970 г.
Республика Корея	(присоединение) 13 января 2000 г.	31 июля 2000 г.	1 августа 2000 г.
Латвия	(присоединение) 28 марта 1995 г.	15 октября 1995 г.	1 ноября 1995 г.
Люксембург	27 октября 1971 г.	9 июля 1975 г.	7 сентября 1975 г.
Мексика	(присоединение) 2 ноября 1999 г.	30 мая 2000 г.	1 июня 2000 г.
Нидерланды (для Королевства в Европе)	15 ноября 1965 г.	3 ноября 1975 г.	2 января 1976 г.
Норвегия	15 октября 1968 г.	2 августа 1969 г.	1 октября 1969 г.
Польша	(присоединение) 13 февраля 1996 г.	29 августа 1996 г.	1 сентября 1996 г.
Португалия	5 июля 1971 г.	27 декабря 1973 г.	25 февраля 1974 г.

Словакия	(присоединение) 23 сентября 1981 г.	9 мая 1982 г.	1 июня 1982 г.
Словения	(присоединение) 18 сентября 2000 г.	15 мая 2001 г.	1 июня 2001 г.
Испания	21 октября 1976 г.	4 июня 1987 г.	3 августа 1987 г.
Швеция	4 февраля 1969 г.	2 августа 1969 г.	1 октября 1969 г.
Швейцария	21 мая 1985 г.	2 ноября 1994 г.	1 января 1995 г.
Турция	11 июня 1968 г.	28 февраля 1972 г.	28 апреля 1972 г.
Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии	10 декабря 1965 г.	17 ноября 1967 г.	10 февраля 1969 г.
Соединенные Штаты Америки (для всех штатов Соединенных Штатов Америки, округа Колумбия, Гуама, Пуэрто-Рико и Острова Вирджиния)	15 ноября 1965 г.	24 августа 1967 г.	10 февраля 1969 г.
Венесуэла	(присоединение) 29 октября 1993 г.	15 июня 1994 г.	1 июля 1994 г.

Другие государства

Антигуа и Барбуда	(присоединение)		1 ноября 1981 г. (день независимости)
Багамские острова	(присоединение) 17 июня 1997 г.	1 января 1998 г.	1 февраля 1998 г.
Барбадос	(присоединение) 10 февраля 1969 г.	27 сентября 1969 г.	1 октября 1969 г.
Ботсвана	(присоединение) 10 февраля 1969 г.	28 августа 1969 г.	1 сентября 1969 г.
Литва	(присоединение) 2 августа 2000 г.	15 мая 2001 г.	1 июня 2001 г.
Малави	(присоединение) 24 апреля 1972 г.	25 ноября 1972 г.	1 декабря 1972 г.
Пакистан	(присоединение) 7 декабря 1988 г.	6 июля 1989 г.	1 августа 1989 г.
Россия	(присоединение) 1 мая 2001 г.	15 ноября 2001 г.	
Сейшельские Острова	(присоединение) 18 ноября 1980 г.	18 июня 1981 г.	1 июля 1981 г.
Шри-Ланка	(присоединение) 31 августа 2000 г.	15 мая 2001 г.	1 июня 2001 г.
Украина	(присоединение) 19 октября 2000 г.		